

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№4 (204) САКАВІК 2016 ГОД

ПОГЛЯД РЭДАКТАРА

ПЕНСІЙНАЯ РЭФОРМА ЯК ЛЮСТЭРКА ДАЧЫНЕННЯЎ У КРАІНЕ

Праблема падвышэння пенсійнага ўзросту на Беларусі не з'яўляецца першаснай задачай дадзенага гістарычнага моманту. Найгалоўнейшай задачай сённяшняга часу ёсць праблема змены мадэлі існуючага тут дзяржаўнага кіравання.

Абвясціўшы пра намер падвысіць тэрмін выхаду на пенсію, дзяржава паквапілася на апошнюю сацыяльную заваёву тутэйшага чалавека. Адзіная светлаямаразнясіленагаадсвавольстваў дзяржаўнай машыны беларуса вось-вось накрыецца медным тазам. Таму столькі эмоцый, столькі размоваў у сацыяльных сетках і на кухнях, але ж ці будзе для народу з таго плён?

Па ўсёй верагоднасці, не будзе! І прычынаў таму зашмат. Спынемся на некаторых з іх. Найгалоўнейшай прычынай, дзякуючы якой і загаварылі пра падвышэньне ўзросту выхаду на пенсію, з'яўляецца эканамічны крызіс: дзяржаўная казна спустошваецца на вачах. І гэта пры усім тым, што зараз ў свеце ніякага эканамічнага крызісу няма, беларуская эканоміка сёння ледзь ліпіць. Вядома, найперш эканамічныя праблемы скалынаюць тыя краіны, дзе няма свабоды і дэмакратыі, а грамадзянсая супольнасць не праяўляе актыўнасці. Кіраўніцтва такіх краінаў заўжды вырашае іх за кошт збяднення свайго народу, які зазвычай да пары згаджаецца на такую ролю. Так сталася і з намі. За дваццаць гадоў аўтарытарнага кіравання бюракратычнага рэжыму Аляксандра Лукашэнкі Беларусь так і не стала краінай з рынычнай эканомікай. Менавіта палітычны кансерватызм і эканамічная абмежаванасць старой савецкай наменклатуры не дазволілі стварыць эфектыўную вытворчасць. Дакаціліся да таго, што нават флагманы савецкай індустрыі: МТЗ, МАЗ, «Нафтан» і тыя дайшлі да ручкі.

Якія ж захады робіць дзяржава ў адказ на паўсталыя эканамічныя пагрозы? Замест адмаўлення ад старых падыходаў і распачынання рэформаў здзяйсняюцца ўсё новыя і новыя рэпрэсіўныя меры: то падатак на дармаедства ўвядуць, то Указ №222 супраць індывідуальных прадпрымальнікаў выдадуць. Ізноў казлом адпушчэння, ці , як у пытанні з пенсійнай рэформай – тым канём, на якім можна "пахать і пахать", стаў народ. Міністр працы і сацыяльнай абароны Мар'яна Шчоткіна агучыла тры магчымыя варыянтаў рэформы. Адзін з іх прапануе выхад на пенсію на 5 гадоў пазней, чым зараз: мужчынам — па дасягненні ўзросту 65 гадоў, жанчынам — 60 гадоў.

Падвышэнне пенсійнага ўзросту будзе адбывацца пачынаючы з 2017 году паступова, але ад гэтага не лягчэй. Справа ў тым, што ніякага паляпшэння для эканомікі з гэтай нагоды чакаць не даводзіцца. Змены ў пенсійнай сістэме адбудуцца без зменаў эканамічнай і палітычнай мадэляў, без стварэння новых працоўных месцаў, бо эканоміка па-ранейшаму застанецца напаўрынкавай. Не будуць ствараца і недзяржаўныя пенсійныя фонды. Зноў дзяржава будзе кантраляваць усё і ўсіх. Што з гэткага кантролю бывае, бачна ўжо зараз: грошы ў народа ў чарговы раз забяруць, а карысці ад таго – кот наплакаў.

Выйшаўшы на пенсію, калі пашчасціць дажыць, беларускі мужчына, працягласць жыцьця якога складае 65-68 гадоў, астатак жыцця будзе працаваць, відаць, выключна на аптэку. Аднак той пенсіі, якую яму прызначаць, не хопіць нават на беларускія лекі, не кажучы ўжо пра замежныя. Дажыць сёньняшняму беларусу да годнай старасьці падаецца яшчэ больш праблематычнай задачай, чым ягоным бацькам, якія марылі пра тое ў канцы развалу СССР.

Зразумела, калі падвышэнне пенсійнага ўзросту ў развітых краінах адбываецца ў сувязі з падвышэннем працягласці жыцця і паляпшэннем яго якасці. Не зразумела і не прымальна, калі дзяржава, няздатная забяспечыць бальшыні сваіх грамадзянаў прыстойны цывілізацыйны мінімум, пачынае жывасілам змушаць людзей да працы ва ўзросце, калі большасць з іх да эфектыўнай працы ўжо няздатныя.

Можна, канечне, у якасці прыкладу чыноўнікам прыводзіць Францыю, дзе мужчыны сыходзяць на пенсію з 67 гадоў. Але ж сярэдняя працягласць жыцця складае там 81 год, а сярэдняя пенсія 700 даляраў (у Даніі, напрыклад, 2800 даляраў). Акрамя таго ад 62 гадоў для французаў існуе магчымасць па ўласным жаданні пайсці на зменшаную пенсію. У людзей яно – усё па-людзку.

На маю думку, дык у бягучы год парламенцкіх выбараў, якія павінны адбыцца восенню, тутэйшы беларус нарэшце мусіць адчуць сябе грамадзянінам і выказаць у бок улады – усё, што ён пра яе думае.

Аляксандр Шчамлёў

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

ЭКАНОМІКА

СУМНЫЯ РЭКОРДЫ ШУМІЛІНШЧЫНЫ

Па падліках Белстата, у Шумілінскім раёне працягваецца пагаршэнне асноўных паказчыкаў эканамічнага развіцця. Засведчаны самыя нізкія надоі ў вобласці, а таксама паказчыкі рэалізацыі мяса і малака.

Так, на канец студзеня 2016 года ў Шумілінскім раёне па-ранейшаму застаецца самы нізкі ў галіне надой на карову, які за месяц склаў 182 кг. Для параўнання: у суседнім Бешанковіцкім раёне надаілі 404 кг. Пры гэтым сярэднеабласны паказчык складае 285 кг малака на карову.

Гэта было б яшчэ паўбяды, аднак паказчыкі рэалізацыі мяса-малочнай прадукцыі таксама несуцяшальныя. Рэалізацыя мяса за студзень склала ўсяго 82 тоны (88,7% да студзеня 2015 г). Больш нізкі паказчык з усіх раёнаў Віцебскай вобласці быў толькі ў Расонскім - 71 тона. Малака шумілінцы дзяржаве прадалі ўсяго 1,294 тоны, ніжэй у Расонскім (713 тон) і ва Ўшацкім (772 тоны).

Былі адзначаны трывожныя факты падзення тэмпаў росту выручкі ад рэалізацыі прадукцыі, тавараў, работ і паслуг. За мінулы 2015 год гэты паказчык склаў 89,3% да ўзроўню 2014 гады – самы нізкі ў вобласці. Акрамя таго, вырасла крэдыторская запазычанасць: на 1 студзеня 2016 года да 566,6 мільярдаў рублёў. На аналагічны перыяд 2015 года было 488,7 мільярдаў рублёў.

Шумілінскі раён здаўна лічыцца стратным. За мінулы 2015 год страты склалі - 104,9 мільярдаў рублёў. Колькасць стратных арганізацый – 10, што складае да агульнага аб'ёму колькасці арганізацый – 52%. Не цешыць і падзенне тавараабароту. Экспарт тавараў у мінулым 2015 годзе склаў 2,8 млн. долараў ЗША (што да ўзроўню 2014 г – 34%), а імпарт толькі – 315 мільёнаў долараў (15%)

Па ўсім відаць, што і заробкі ў раёне таксама адпавядаюць аб'ёмам вырабленай прадукцыі. Намінальная налічаная сярэднямесячная зарплата на 1 лютага 2016 г. у Шумілінскім раёне складае 4 мільёна 224 тысячы рублёў – гэта 16-е месца сярод раёнаў Віцебскай вобласці. Што складае рэальную лічбу толькі 89,9% ад леташняга і 75,3% ад сярэднеабласнога паказчыка.

Пры гэтым сярэднеабласны паказчык па зарплаце - 5 мільёнаў 607 тысяч рублёў. Самы нізкі заробак у Шаркаўшчынскім раёне - 3,9 мільёнаў. Самая высокая ў Полацкім – 5,7 мільёнаў. На канец студзеня колькасць афіцыйна зарэгістраваных беспрацоўных у Шумілінскім раёне – усяго 83 чалавекі (1%).

Ян Вайтовіч

ЭКАНАМІЧНЫ КРЫЗІС

КАГО БУДУЦЬ ПРАДАВАЦЬ ЗАРАЗ?

Обальскі керамічны завод упершыню трапіў у аўкцыённы спіс прадпрыемстваў Віцебскай вобласці, якім тэрмінова патрэбны інвестар.

У 2016 годзе на продаж будуць выстаўленыя 14 ААТ, якія належаць Віцебскай вобласці. Некаторыя прадпрыемствы патрапяць у аўкцыённы спіс упершыню, паведамляе БелТА.

Сярод «пачаткоўцаў» значацца 7 акцыянерных таварыстваў, у тым ліку Віцебскі маторарамонтны завод, Обальскі керамічны завод, «СПМК-27 г. Полацк», «Віцебскторгстрой», «Ціраспальскі агратэхсервіс». Пры гэтым на продаж выстаўляецца не поўны пакет каштоўных папер: у большасці выпадкаў патэнцыйным інвестарам будзе прапанавана 50% статутнага фонду мінус адна акцыя. Аднак магчымыя выключэнні ў выпадку, калі пакупнік прадставіць абгрунтаваныя прапановы або бізнес-план, якія б прымусілі Віцебскі аблвыканкам павялічыць колькасць акцый на рэалізацыю.

Дадзеныя пабламжкі не датычацца ААТ «Віцебскторгстрой» і «АТЭК»: тут інвестары змогуць набыць толькі 38,77% і 35,15% статутнага фонду адпаведна. Асаблівыя ўмовы продажу ёсць у ААТ «Оршасырзавод» і «СПМК-27 г. Полацк»: яны могуць перайсці ў новыя рукі пры выкананні шэрагу патрабаванняў (у прыватнасці, гаворка ідзе пра захаванне профілю дзейнасці прадпрыемстваў і працоўных месцаў, ўнясення ў статутны фонд грашовых укладаў і інш.).

Адной з буйных здзелак 2015 года стала больш продаж ААТ «Універсалторг», што ў Чашніцкім раёне. Айчыннаму інвестару было перададзена 98,4% статутнага фонду, у абмен новы ўладальнік выклаў 12,9 млрд. рублёў.

Набываючы ААТ, інвестар абавязаўся пагасіць крэдыторскую запазычанасць прадпрыемства, інвеставаць у яго развіццё не менш за 150 тыс. Даляраў на працягу двух гадоў, пераабсталяваць крамы і выканаць яшчэ шэраг спадарожных умоў.

vkurier.by

У ЦЭТРЫ ЎВАГІ

СТАЎКА НА ПРЫВАТНЫЯ ПАДВОРКІ

Кіраўніцтва раёна занепакоена падзеннем вытворчасці прадукцыі сельгаспрадпрымстваў і хранічнай нявыплатай заробкаў. У сувязі з гэтым шукаюць новыя накірункі пашырэння падсобнай гаспадаркі.

Чыноўнікі раёна прызналі эканамічнае становішча грамадскага сектара сельскагаспадарчай галіны "няпростым" і галоўнай праблемай азначылі нізкія заробкі працаўнікоў сяла. Болей за тое, тыя сімвалічныя 3 мільёны рублёў не выдаюць па некалькі месяцаў. Безумоўна, самі вяскоўцы, якія вымушаны шукаць альтэрнатыўнае выйсце, каб выжыць, трымаюць асабістую гаспадарку і абыходзяцца без рэкамендацый розных кабінетных начальнікаў. А якой справай зараз можна займацца на вёсцы, каб больш прыстойна жыць? Многія па старой традыцыі займаюцца агародніцтвам на сваіх сотках зямлі, разводзяць жывёлу і птушку.

Аднак, улады таксама не павінны стаяць у баку. Патрэбна ж кіраўнікам і спецыялістам прымаць нейкія меры, каб заахвоціць людзей трымаць асабісты падворак. Прычым не проста для асабістых патрэбаў, але і для рэалізацыі сельгаспрадукцыі дзяржаве.

Лічбы сведчаць самі за сябе. Паводле ўпраўлення сельскай гаспадаркі і райвыканкама, назіраецца некаторая тэндэнцыя росту колькасці домаўладанняў, якія вядуць падсобную гаспадарку (на 1.01.2016 – 1940, на 52 больш), і пагалоўя БРЖ, Так, на 1 студзеня 2016 года ў асабістых падворках вяскоўцаў налічвалася 631 галава буйной рагатай жывёлы, што вышэй узроўню 2015 года на 28 галоў. Цяпер на падворках сяльчан трымаюцца 492 каровы, свіней – 681, коней – 134 галавы, авечак – 319, коз – 326, птушкі – 17880 галавы, 1091 пчоласям'я і 1020 трусоў.

Праўда і тое, што ўзнікаюць праблемы абслугоўвання гаспадарак спецыялістамі раёна. Так, шмат нараканняў на малочную лабараторыю, не ў час разлічваюцца за здадзенае цяля, адмаўляюць у бясплатным асемяненні каровы пры продажы цяля. А хто будзе аказваць дапамогу тэхнікаў пры апрацоўцы зямлі і ўборцы ўраджаю? Гэта – праблемы толькі мясцоваў улады, і тут нямала пралікаў.

У. Амбросаў

АХОВА ЗДАРОЎЯ

«ТАЛАКОЙ» АДРАМАНТАВАЛІ АДДЗЯЛЕННЕ ТЭРАПІІ

Пасля рамонту тэрапеўтычнае аддзяленне разлічана на 47 месцаў, з іх 15 неўралагічных. У сярэднім у год тут лечацца каля 1,5 тысячы пацыентаў. Свой уклад у рэканструкцыю ўнеслі многія прадпрыемствы і арганізацыі, а таксама мясцовыя жыхары.

— Ёсць у беларускай мове добрае слова «талака». Гэта тэрапеўтычнае аддзяленне — прыклад таго, калі талакой на працягу 2015 года прывялі ў парадак памяшканне плошчай больш за 600 кв. м. Усе, хто мог, падставілі плячо, — сказаў на адкрыцці абноўленага аддзялення намеснік старшыні аблвыканкама Уладзімір Цярэнцьеў.

Свой укладу рэканструкцыю ўнеслі многія прадпрыемствы і арганізацыі, а таксама мясцовыя жыхары. 880 мільёнаў рублёў паступіла з абласнога бюджэту, а частку грошай зарабілі дзякуючы пазабюджэтнай дзейнасці бальніцы. Новую сантэхніку набылі за спонсарскія сродкі шумілінскіх прадпрымальнікаў. Больш за 8 мільёнаў рублёў на коўдры, пасцельнаю бялізну вылучыла абласная арганізацыя Чырвонага Крыжа. Усяго на рамонт, набыццё мэблі і інвентара выдаткавалі 1 мільярд 881 мільён рублёў.

Штогод не менш за 18% расходнай часткі раённага бюджэту ідзе на ахову здароўя. На капітальны і бягучыя рамонты, набыццё новага абсталявання Шумілінскай ЦРБ асвоілі 8,2 мільярдаў рублёў, у тым ліку 5,8 мільярдаў з раённага і 2,4 — з абласнога бюджэту, — адзначыў старшыня райвыканкама Аляксандр Снараў.

У сваю чаргу начальнік упраўлення аховы здароўя аблвыканкама Юрый Дзяркач адзначыў, што ў рэгіёне адзначаецца зніжэнне смяротнасці і павышэнне нараджальнасці. І гэта пры ўсім тым, што на Віцебшчыне асабліва шмат пажылога насельніцтва, а ў шэрагу раёнаў налічваецца 7-8% жыхароў, якія маюць болей за 80 гадоў.

Паводле Уладзіміра Цярэнцьева, упраўленне аховы здароўя аблвыканкама выбрала правільную тактыку — паэтапна прыводзіць у парадак аддзяленні раённых бальніц, каб людзі не ездзілі з кожнай нагоды ў Віцебск. А абласныя ўстановы за гэты час асвоілі тыя віды дыягностыкі і медычнай дапамогі, пра якія раней даводзілася толькі марыць.

TYT BY

НОВЫ ПАДЫХОД

УДАЧА Ў ПРЫДАЧУ

У новай латарэі «Еўраопта» ў другім туры пакупнікі з Шуміліна выйгралі планшэт і мабільны тэлефон за набыццё садавіны.

«Еўраопт» сучасным маркетынгавым крокам заахвочвае спажыўцоў да набыцця садавіны і не толькі праз удзел у латарэі «Удача ў прыдачу». Латарэя праводзіцца па суботах на канале ОНТ з розыгрышамі аўтамабіля і больш за 300 прызоў. Сярод першых пераможцаў – жыхары Шуміліна Ігар Уласаў і Майя Раманцава.

Гэтая латарэя стартавала напрыканцы лютага і першы тур прынёс шчасце жыхарцы Мастоў Гарадзенскай вобласці Іне Воранінай, якая выйграла аўтамашыну VW Tiguan Trend & Fun TSI BlueMotion шэры металік.

Яшчэ тры пераможцы атрымалі грашовы прыз па 100 млн.рублёў.Сяродпераможцаў апынуліся і нашы землякі Ігар Уласаў і Майя Раманцава. які атрымалі адпаведна планшэт Lenovo Tablet 2-X30Л і мабільны тэлефон Lenovo A536

Для ўдзелу ў латарэі неабходна набыць садавіну з гурта "Поспех у прыдачу" на суму не менш за 100 тысяч рублёў без уліку цыгарэт і алкаголю, разлічыўшыся карткай "Еўраопт- плюс". Кожная купля на 100 тысяч рублёў дае спажыўцу 1 код. Пасля гэтага варта зарэгістравацца на сайце "Еўраопт" сваю карту па нумары і запоўніць анкету - game.evroopt.by/winners/

І вы – удзельнік латарэі "Еўраопта". Латарэя разыгрываецца ў суботу, а лік пераможцаў паведамляецца на сайце кампаніі.

Так што такім маркетынгавым крокам варта вучыцца і сеткі Белкаапсаюза.

Алесь Прыбярэжны

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

СКРАЛІ ЭЛЕКТРА-АБСТАЛЯВАНЕ

У бытоўцы на будаўнічым аб'екце быў здзейснены крадзёж інструментаў і зварачнага апарата.

У Шумілінскі РАУС звярнуўся старэйшы майстар.

56-ці гадовы мужчына паведаміў міліцыі, што неўсталяваны злачынец, падабраўшы ключ, пранік у будаўнічы вагон. 3 вагона, які размешчаны на тэрыторыі будаўнічага аб'екта, няпрошаны госць вынес зварачны апарат і вуглашліфмашынкі, а таксама бензапілы і сумкі з інструментамі, што належаць работніку прадпрыемства 1972 года нараджэння.

Агульны нанесены ўрон складў 12 мільёнаў 900 тысяч рублёў. Па факту крадзяжу ўзбуджаная крымінальная справа па частцы 1 артыкула 205 Крымінальнага кодэкса.

АБРАБАВАЛІ БЕСПРАЦОЎНАГА

У Шумілінскі райаддзел міліцыі звярнуўся непрацуючы грамадзянін, які паведаміў аб тым, што невядомы зламыснік, разбіў шыбу і выкраў рэчы з яго дома.

Той факт, што цяпер рабуюць бедных і беспрацоўных падобныя ім грамадзяне па няшчасцю – ужо нікога не здзіўляе. У Шумілінскі РАУС звярнуўся непрацуючы 50-гадовы мужчына.

Пацярпелы расказаў, што неўсталяваны злачынец, разбіўшы шыбу, пракраўся ў яго дом і здзейсніў крадзеж мабільнага тэлефона "Самсунг" і тэлевізійнай прыстаўкі.

Нанесеная шкода складае 300 тыс. рублёў. Супрацоўнікамі міліцыі было ўстаноўлена, што злачынства здзейсніла непрацуючая жанчына 1971 года нараджэння. Супраць яе ўзбуджаная крымінальная справа па ч. 2 арт. 205 КК.

Сяржук Крупскі па матэрыялах УУС

ПАМЕРЛА АД ПАБОЯЎ

Збітую сужыцелем ў аграгарадку Амбросавічы 42-х гадовую жанчыну выратаваць не ўдалося. 5 сакавіка, не прыходзячы ў прытомнасць, пацярпелая памерла ў Шумілінскай раённай бальніцы.

Раней па факце збіцця супрацоўнікі Следчага камітэта пачалі расследаванне крымінальнай справы ў дачыненні да аднаго жыхара вёскі Чарнецкі, які працаваў жывёлаводам у калгасе «Прыазёрны мір". Пенсіянерка з вёскі Непароты рассказала супрацоўнікам міліцыі, што яе дачку пабіў сужыцель. А нібыта пачалося з-за таго, што ў п'яным чадзе прыраўнаваў...

Мужчына жыў сумесна з жанчынай некалькі гадоў. Аднак аднавяскоўцы ведаюць, што мужчына быў раней судзімы, меў прывады ў міліцыю за п'яныя дэбошы і прагулы на працы. Пацярпелая таксама злоўжывала алкаголем, у апошні час нідзе не працавала, вяла разгульны лад жыцця.

Напярэдадні ў калгасе выдалі доўгачаканую зарплату, і пара вырашыла адзначыць падзею. Пьянка з збіцццём працягвалася два дні – ужо з самага пачатку суседзі бачылі жанчыну з сінякамі. Але на жаль, у міліцыю ніхто не патэлефанаваў. Уначы яны чулі лаянку, грукат, але сур'ёзнай увагі гэтаму не надаў ніхто. У гэтай кватэры падобныя сцэны даўно сталі звыклай справай.

А раніцай "хуткая дапамога" забрала жанчыну ў рэанімацыю, за жыццё пацярпелай змагаліся віцебскія лекары. Але іх намаганні аказаліся марнымі, і 5 сакавіка 42-х гадовая жанчына памерла ў Шумілінскай раённай бальніцы.

Мужчына распавёў следчым, што прыраўнаваў жанчыну і пачаў яе біць рукамі і нагамі. Калі б жанчына выжыла, то за нанясенне цяжкіх цялесных пашкоджанняў ён мог атрымаць да васьмі гадоў пазбаўлення волі. Зараз цалкам верагодна, што яму пагражае больш суровае пакаранне.

Сяржук Крупскі

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗЫ ПАЛІТАЛОГІІ

АДЗІН ДЗЕНЬ З ЖЫЦЦЯ БЕЛАРУСКАЙ МАДЭЛІ

Беларуская мадэль даядае савецкую індустрыяльную спадчыну, патэнцыял якой як крыніцы эканамічнага росту вычарпаў сябе яшчэ ў 70-х гадах мінулага стагоддзя.

8 лютага адзіны палітык (АП) прыняў з дакладамі міністра замежных спраў і старшыню КДБ. Вынікам першай сустрэчы стаў «шэраг канкрэтных даручэнняў па рэалізацыі знешняй палітыкі на ключавых кірунках», вынікам другой — пазітыўная ацэнка дзейнасці «па барацьбе з карупцыяй, а таксама па забеспячэнні захавання інтарэсаў краіны ў сферы эканомікі і фінансаў», як адзначаецца ў афіцыйных прэс-рэлізах.

Праца беларускага МЗС у рэжыме Міністэрства гандлю даўно ўжо нікога не здзіўляе. Але жыццё не стаіць на месцы. У поўнай адпаведнасці з апошнім варыянтам перадвыбарчай праграмы АП, у пятай пяцігодцы чыноўнікам трэба будзе перайсці ад мадэрнізацыі вытворчасці да мадэрнізацыі кіравання. «Менавіта тады (тут я цытую перадвыбарчую праграму) мы атрымаем рэальную аддачу ад мадэрнізацыі — заваюем новыя рынкі, прададзім прадукцыю з прыбыткам і годна заплацім кожнаму працаўніку»…

Чыноўнікі vs. бізнесмены

Звернемся да статыстыкі. За 2015 год інвестыцыі ў асноўны капітал скараціліся на 15,2%, а затраты на набыццё машын, абсталявання, транспартных сродкаў — на 25,2%. Што ж за прычына інвестыцыйнай катастрофы, якая працягваецца ўжо не першы год? Адсутнасць грошай? Магчыма. Аднак усе фінансавыя патокі, у тым ліку і інвестыцыйныя, у беларускай мадэлі рэгулююцца адміністрацыйнымі метадамі. Чыноўнік-інвестар, у адрозненне ад бізнесмена-інвестара, рызыкуе не ўласнымі, а «дармовымі» грашыма.

Вынік такога інвеставання АП пераканаўча апісаў у Пасланні–2014: «Не раз мы з вамі пераконваліся: там, дзе мадэрнізацыя праводзіцца за дармовыя дзяржаўныя сродкі, яна аказваецца ў разы даражэй, чым у прыватніка, калі ён робіць за свае ўласныя грошы».

Тым не менш гэтыя «разы» не астудзілі інвестыцыйны запал АП. Сітуацыя парадаксальная, але безальтэрнатыўная. У аснове беларускай мадэлі ляжыць тысячагадовы навык канцэнтрацыі рэсурсаў цэнтральнай уладай з мэтай іх наступнага пераразмеркавання. Адмова АП ад аднаасобнага права пераразмяркоўваць рэсурсы азначала б адмову ад асабістай улады. Таму бессэнсоўна чакаць адэкватных высноў з мадэрнізацыі дрэваапрацоўчых прадпрыемстваў.

А які сегмент рынку сёння абяцае бум? Можа, харчовы? Мода на электронныя «цацкі» як прыйшла, так і сыдзе, а есці хочацца заўсёды. 29 студзеня 2015 года на сустрэчы з прадстаўнікамі беларускіх і замежных СМІ АП нагадаў пра актуальнасць харчовага пытання, «таму што нават у Расіі попыт на прадукты харчавання, нашае харчаванне, вельмі вялікі».

Прайшоў год. І што мы маем па факце? У 2015 годзе аб'ём экспарту прадуктаў харчавання склаў $ 4,4 мільярда, што на $ 1,2 мільярда менш за ўзровень 2014 года. На пасяджэнні прэзідыума Саўміна 2 лютага прэм'ер-міністр Андрэй Кабякоў патлумачыў такі варты жалю вынік «неспрыяльнай кан'юнктурай знешніх рынкаў». Падвяла «наша Расія». У чарговы раз падвяла.

Дрэнная навіна

…А як наконт знешніх шокаў? Іх згубны ўплыў на беларускую мадэль у АП сумневаў не выклікае. Звернемся да тэксту Паслання–2015: «Прычыны складанай сітуацыі ў эканоміцы відавочныя: санкцыі супраць галоўнага нашага партнёра, падзенне цэнаў на нафту, дэвальвацыя расійскага рубля, звужэнне расійскага рынка».

Пераканаўча? Цалкам пераканаўча для тых, хто не жадае ці не здольны думаць крытычна. Ужо ў першым годзе чацвёртай пяцігодкі тэмпы рост ВУП апынуліся амаль у два разы ніжэй за планавыя: план — 109–110%, факт — 105,3%. А за І квартал 2014 года, г. зн. да пералічаных у Пасланні–2015 складанасцяў, яны знізіліся да 101,2%.

Знешнія шокі выступілі ў ролі паскаральніка, а не прычыны зніжэння ВУП. Такім чынам, у сухім астатку мы атрымалі структурны крызіс. Гэта дрэнная навіна. Але шыла ў меху не схаваеш. За што ні возьмешся — усюды структурныя дыспрапорцыі. Паміж сыравіннымі і апрацоўчымі сектарамі эканомікі. Паміж дзяржаўным і недзяржаўным сектарам, манапольным і канкурэнтным. Сацыяльная сфера — дыспрапорцыя паміж колькасцю занятых у эканоміцы і колькасцю пенсіянераў. У нас вельмі вялікая ўдзельная вага сацыяльных выплат у агульных даходах насельніцтва — 23%. Такога нават у СССР не было. Вельмі нязначная доля прыбытку ад прадпрымальніцкай дзейнасці ў даходах насельніцтва — 8,2%. І гэта дыспрапорцыя. Спіс лёгка можна працягнуць…

Галоўная ўмова выжывання

Каб выправіць структурныя дыспрапорцыі, неабходны час. Немагчыма за лічаныя месяцы ўзяць і падняць долю малых прадпрыемстваў да 60–70%, як у развітых краінах. Але пачынаць трэба з разумення прыроды крызісу. На жаль, на гэтай стадыі праца ў Беларусі і забуксавала. Нескладана здагадацца, па чыёй віне.

Праблема, аднак, палягае ў іншай плоскасці. Рэальныя структурныя рэформы не могуць быць праведзены ў рамках беларускай мадэлі. АП гэта выдатна разумее. Адсюль стандартны набор страшылак: зламаюць палітычны лад, падзеляць-парэжуць народную ўласнасць і раздадуць. Зразумела, што з карыслівых меркаванняў, бо «за гэтыя рэформы сёй-той у свеце гатовы шмат заплаціць».

Але калі структурным рэформам заблакаваць магчымасць увайсці ў дзверы, яны прасочацца праз акно або праз комін, як гэта зрабілі ў лютым новыя расцэнкі на паслугі ЖКГ. Не за гарамі і павышэнне пенсійнага ўзросту. «Сама сітуацыя выспявае», — прызнаўся ў лютым галоўны інспектар па Мінску А. Якабсон. З такім прызнаннем цяжка не пагадзіцца.

Расійскія датацыі, чые аб'ёмы наўпрост вызначаецца цаной барэля, стварылі бачнасць канкурэнтаздольнасці беларускай мадэлі. Але, як адзначае гісторык Міхаіл Карпаў, «колькасная столь індустрыялізацыі даўно дасягнута, а эканоміку ведаў «кавалерыйскім наскокам» не пабудуеш. Патрэбныя капітальны рамонт інвестыцыйнага механізму і лібералізацыя, а тут «руская вясна», санкцыі, контрсанкцыі і абвальнае падзенне нафтавых катыровак».

Тым не менш надзея памірае апошняй. Вернемся ў Палац Незалежнасці, дзе 8 лютага АП у чарговы раз нагадаў галоўную ўмову выжывання беларускай мадэлі: «Прэзідэнт Расіі і прэм'ер не толькі паабяцалі, але прынялі рашэнне аб падтрымцы, як бы ні было складана ў Расіі, эканомікі Беларусі».

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

НАША ЎЛАДА

ХАМСТВО ГОСУДАРСТВЕННОГО МАСШТАБА

К сожалению, привычку хамить из главы белорусского государства выбить не удастся никому — это уже очевидно. Просто то, что он говорит, ему самому хамством не кажется. Он проговаривается — или оговаривается, трактуйте, как хотите.

Помните, как он обосновывал снятие льгот с пенсионеров, живущих в городе? Куда, мол, им ездить — через весь Минск, что ли, внуку шоколадку везти?! Так шоколадки всюду одинаковые.

Хамством в данном случае были не какие-то нецензурные слова, а презрительная оценка дедовских и бабушкиных чувств: не нужны вашим внукам ваши шоколадки, сидите дома!

Или вот: что это за рекомендация — попривыкали мясо есть? Детям можно и мясо. А себе творожок.

Вот и сейчас заявления о том, сколько можно вспахать на мужчине, достигшем шестидесятилетнего возраста, я однозначно воспринимаю как хамство. Но уже не как хамство частного лица — Лукашенко А.Г. А как хамство той машины, которая называется белорусским государством.

Дело ведь не в том, что люди не хотят и не готовы работать. Дело в том, что государство последовательно сокращает любые возможности для трудоустройства. Посмотрите цифры — как на протяжении последних пяти, например, лет шло сокращение на крупных государственных предприятиях. Кажется, не затронуло оно только «Беларуськалий» и, возможно, до недавнего времени нефтянку — пока конъюнктура рынка позволяла.

На подавляющем большинстве остальных наблюдалось систематическое последовательное выдавливание с работы: сокращалась рабочая неделя, заставляли уходить в принудительно-«добровольные» неоплачиваемые «отпуска» или увольняться по соглашению сторон, не продлевали контракты.

Еще хуже обстояли дела с частным бизнесом малого и среднего калибра. Во всех постсоциалистических государствах именно он абсорбировал освобождающуюся рабочую силу, переучивая бывших инженеров на «вшивых блох» — людей, способных открыть собственное дело и снять с государства ответственность за свое обеспечение.

Но как раз такие люди и воспринимались государством как потенциальные враги: сначала зарегулировали до предела процесс регистрации малого и среднего бизнеса, потом начали обдирать тех, кто все-таки успел прорваться и начать зарабатывать, и, наконец, оставшихся просто стали вытеснять из тех сегментов рынка, где они могли рассчитывать хотя бы на какую-то копейку.

Наконец, третья сфера — это бюджетники. У государства как крупнейшего работодателя закончились деньги — это понятно: все эти годы мы, как выражаются отдельные чиновники, жили не по средствам и вместо того, чтобы чистить «фамильное серебро» и создавать новые рабочие места, строили ледовые дворцы — чтобы уж наверняка в каждом городе было где поиграть в хоккей главе государства сразу после обеда пресловутым творожком. При этом заработные платы учителей и врачей в госучреждениях оставались на уровне того самого плинтуса, за которым разве что повесившуюся в холодильнике мышь стоит хоронить. Но частные школы развивать не давали, а скандалы вокруг частных клиник все мы помним со времен покойной госпожи Постоялко. И всюду шло сокращение, так что только в силовых ведомствах постоянно требовались те самые мужчины, которым теперь предлагают пахать, впрягшись на три корпуса.

Именно поэтому главным выразителем государственного хамства стал даже не глава государства, столь неизящным образом отодвигающий от себя подозрения в нежелании уходить на пенсию, а вполне изящная министр Марианна Щеткина.

Заявляя все эти годы, что проблем в государстве с трудоустройством нет, она и сейчас делает вид, что работы хватит на всех. Достаточно прочесть последние ее заявления на эту тему. На практике же, поднимая возрастную планку, государство должно бы позаботиться и об открытии к этому моменту новых рабочих мест. Но об этом вслух ничего не говорится. То есть, спасение утопающих должно стать делом рук самих утопающих, а не команды корабля, которая их довезла до этой сомнительной гавани?

Что это, если не государственное хамство, адресованное каждому из граждан? Ах, простите, кажется, это называется социально ориентированным государством и именно за это и голосовал в 2015 году белорусский избиратель?

Бог с вами, друзья мои. Покупайте творожок — если он вам еще по карману, — и в ледовый дворец! Здоровье позволяет — на нас всех еще пахать и пахать можно. В три, прости господи, корпуса.

Александр Федута
naviny.by

ПЕНСІЙНЫ ЎЗРОСТ

АБМЕН КУКІШАМІ

Бурыцца яшчэ адзін бастыён канструкту сацыяльнай дзяржавы. Пасьля росту камунальных тарыфаў рэжым робіць замах на яшчэ адну сьвятую карову беларускай мадэлі — пэнсійны ўзрост. Пасьля нарады ў Лукашэнкі 10 сакавіка стала зразумела, што палітычнае рашэньне па гэтым пытаньні прынятае. Неўзабаве будзе вядомы тэрмін і канкрэтны альгарытм працэдуры.

Апошнія гады Лукашэнка як мантру паўтараў, што з эканамічнага гледзішча варта было б падвышаць пэнсійны ўзрост, але народ супраць, таму мы гэтага рабіць ня будзем. На нарадзе ў сьнежні мінулага году ён зазначыў, што, відаць, усё ж давядзецца гэта рабіць, але толькі пасьля таго, як параімся з народам. Паколькі каналаў зваротнай сувязі ўлады з грамадзтвам у Беларусі не існуе, то рада з насельніцтвам магла ажыцьцявіцца толькі ў выглядзе імітацыі. Што і адбылося насамрэч. Дзяржаўныя мэдыі друкавалі матэрыялы на гэтую тэму, былі там і лісты чытачоў. Гэтым усё і абмежавалася.

І што ж высьветлілася, як думае народ на гэты конт? Лукашэнка адзначыў на нарадзе: «Скажу шчыра, паводле маіх дадзеных (я ўпэўнены, што яны дакладныя), мы пакуль не дасягнулі пераважнай большасьці сярод насельніцтва, якое б падтрымлівала гэтую прапанову ўраду аб павышэньні пэнсійнага ўзросту. Мы блізкія да паловы».

Незразумела, на якія дадзеныя спасылаецца Лукашэнка. У студзені кіраўніцтва Інстытуту сацыялёгіі на сустрэчы з журналістамі канстатавала: «Паводле нашых апытаньняў, прыкладна 18% працуючага насельніцтва ў 2013 годзе адзначыла, што яны гатовыя адкласьці ўзрост выхаду на пэнсію з умовай павышэньня пэнсіі». Зьвяртаю ўвагу, што гаворка ідзе толькі пра 2013 год, апытаньне праводзілася сярод працуючага, а не ўсяго насельніцтва. Дый гатоўнасьць адкласьці выхад на пэнсію абумоўлівался падвышэньнем пэнсіяў. НІСЭПД у сьнежні 2015 году зафіксаваў наступныя лічбы: 20,3% рэспандэнтаў падтрымалі думку, што «пэнсійны ўзрост варта падвышаць, каб павялічыць пэнсіі», 73,1% выказалася супраць. 20% — гэта вельмі далёка да паловы. Дый тыя згодныя на падвышэньне пэнсійнага ўзросту толькі пры ўмове, што пэнсіі павялічацца. А на згаданай нарадзе ў кіраўніка дзяржавы пра павелічэньне пэнсіяў гаворкі не было.

Такім чынам, народ супраць, але пэнсійны ўзрост будзе павышаны. Бо заканчваюцца грошы.

Вось вам і народнае меркаваньне, на якое актыўна спасылаюцца ўлады, напрыклад, адмаўляючыся ўвесьці мараторый на сьмяротнае пакараньне.

Хоць рашэньне практычна прынятае, але Лукашэнка ня быў бы самім сабой, каб не працягваў гуляць у папулізм. «Мы павінны параіцца зь імі, будзем іх пераконваць, прасіць іх згоды. Мы папросім у іх падтрымкі. Пагодзяцца — правядзем зьмены. Не — значыць, не».

Чаму ж дасюль не ўдалося пераканаць? Справа тут ня толькі ў тым, што, як трапна заўважыў Віталь Цыганкоў, пытаць у людзей, ці хочуць яны, каб падвысілі пэнсійны ўзрост, гэта тое самае, як пытаць у дзяцей, ці хочуць яны хадзіць у школу.

Тут праблема глыбейшая. Справа ў тым, што ў патэрналісцкай дзяржаве ня можа быць грамадзян, якія адчуваюць адказнасьць за краіну, яе лёс і пэрспэктывы. Тут жыве проста насельніцтва, дзяржаўныя падданыя. «Государевы люди», як выказалася віцэ-прэм'ер Натальля Качанава.

Беларусы не атаясамліваюць сябе зь дзяржаваю. Уладныя інстытуты для іх — гэта нешта чужое, вонкавае. Людзі ж ня плацяць самі падаткі, адлічэньні ў Фонд сацыяльнай абароны. Гэта ўсё аўтаматычна вылічваецца зь іх заробку ў бухгальтэрыі па месцы працы. Калі б яны самі прыходзілі ў падатковую інспэкцыю ці ў банк, самі вылічвалі свой падатак, самі пералічвалі, то гэта быў бы першы крок да ўсьведамленьня сябе грамадзянамі.

У іх бы ўзьнікلі пытаньні: а на што і ці эфэктыўна ўлада траціць мае грошы? І як я магу на гэта ўплываць, як можна кантраляваць уладу? Праз дэпутатаў? Дык тады я ж павінен іх выбіраць. Дык патрэбныя сапраўдныя выбары, а не тэхнічны рытуал галасаваньня.

А калі ўлада сама сябе выбірае, а падаткі забірае аўтаматычна, то няма ўяўленьня, што бюджэтныя грошы — гэта мае. Людзей не цікавіць, як бюджэт напаўняецца і як трацiцца.

І калі ўлада паспрабавала зьвярнуцца да грамадзянскай адказнасьці беларусаў, то ў адказ атрымала кукіш. Па-іншаму і быць не магло, гэта ж не Швайцарыя.

На добры лад, падвышэньне пэнсійнага ўзросту павінна было б быць часткай глыбокай рэформы ўсёй пэнсій най сыстэмы, пераходу да назапашвальнай мадэлі. Але ўлады адмаўляюцца ад рэформы ня толькі таму, што яна дасьць эфэкт у выглядзе падвышэньня пэнсіяў і зьмяншэньня нагрузкі на Фонд сацыяльнай абароны толькі празь некалькі гадоў.

Праблема, зноў жа, глыбейшая. Цяпер дзяржава — манапаліст у пэнсійнай сфэры. І я сам сустракаў людзей сталага веку, якія шчыра лічаць, што пэнсіі ім плаціць Лукашэнка, таму за яго і галасуюць. А ў выніку сапраўднай пэнсійнай рэформы зьявіліся б прыватныя фонды, якія б акумулявалі накапленьні людзей, і потым зь іх жыхары атрымлівалі б пэнсіі, прычым вышэйшыя. То бок рэформа разбурае мадэль патэрналісцкай дзяржавы. А гэта ўжо рэвалюцыя сьвядомасьці.

Тое, што падвышэньне пэнсійнага ўзросту адбудзецца ў момант крызісу, стварае для немаладых людзей праблему, нават, у пэўным сэнсе, пастку. Прадпрыемствы спыняюцца, хутка пачнецца хваля банкруцтваў, расьце беспрацоўе. Найперш звальняюць людзей сталага веку, іх неахвотна бяруць на новую працу. І замест таго, каб атрымоўваць пэнсію, яны будуць вымушаны плаціць дзяржаве падатак за дармаедзтва. Такім чынам улады, у сваю чаргу, паказваюць народу кукіш. Усё па справядлівасьці.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

КАМУНАЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ

ЖИРОВКИ ПЕРЕСЧИТАЮТ

1 марта в Администрацию президента был отправлен проект указа «О совершенствовании системы оплаты за жилищно-коммунальные услуги, оказываемые населению». Что изменится, если проект указа примут?

Проект разрабатывала рабочая группа, в которую входили представители министерств экономики и жилищно-коммунального хозяйства. В пресс-службе Совета министров Naviny.by сообщили, что проект документа отправлен в Администрацию президента еще 1 марта.

Напомним, Александр Лукашенко поручил председателю Комитета госконтроля, главе Администрации президента и премьер-министру представить ему новые расчеты тарифов на ЖКУ.

Лукашенко, реагируя на возмущение населения полученными в феврале квитанциями на квартплату, настаивал на жестком наказании виновных.

«Наденьте наручники тем, кто не выполнил доведенные по моему распоряжению тарифы. Наденьте и публично посадите десяток-другой человек, — потребовал глава государства. — Тут должен быть список, кто эту балду придумал. Хватит с ними шутить. Мы тут что-то считаем, планируем, а они делают все по-своему».

Виновных нашли — по крайней мере, возбуждено 17 уголовных дел.

А к 1 марта подоспел и указ, проект которого попал в распоряжение Naviny.by. Что изменится в тарифах, если документ примут?

Согласно проекту нового указа, субсидируемые государством тарифы останутся практически без изменений за исключением водоснабжения и канализации, а также тарифов на электроэнергию и природный газ.

Тариф на водоснабжение в настоящее время составляет 4765,9 рубля за кубический метр, а на водоотведении — 4148,9 рубля. Таким образом, общий тариф — 8914,8. Согласно проекту нового указа, общий тариф должен значительно снизиться — до 4653 рублей (2790 рублей — водоснабжение и 1863 рубля — водоотведение).

Может ли вдруг настолько подешеветь вода?

В «Минскводоканале» не отвечают на этот вопрос, отмечая, что в цену воды, кроме прочего, входят затраты предприятия на электроэнергию (работа насосов, например), а также очистительные мероприятия.

К слову, в Минске экономически обоснованный тариф на воду является самым низким по сравнению с применяемыми в областных центрах. Например, в Минской области он увеличен до 15 141 рубля с 19 февраля 2016 года.

Еще в конце февраля специалисты «Минскводоканала» говорили прямо противоположное — о скором росте тарифов.

«Пока сложно сказать, на сколько увеличатся тарифы. Сейчас производятся расчеты, которые должны пройти согласование на всех уровнях. На это потребуется около двух недель», — говорила 25 февраля в комментарии агентству «Минск-Новости» заместитель директора по экономике и финансам «Минскводоканала» Инесса Ксендзова.

Как в такой ситуации можно снизить тарифы, остается только догадываться.

Также в проекте указа прописано, что тарифы на тепловую и электрическую энергию для населения, а также на газ природный и сжиженный вводятся соответственно постановлению Совета министров от 30 декабря 2013 года. Данное постановление уже несколько раз уточнялось в связи с индексацией некоторых тарифов. Последний раз — 30 ноября 2015 года с тарифами, вступавшими в силу 1 декабря 2015 года. Но в любом случае это значит, что стоимость электроэнергии и газа должна снизиться.

И еще одно изменение в случае принятия указа — плата за техническое обслуживание лифта, санитарное содержание вспомогательных помещений жилого дома будет вноситься, исходя из количества человек, «зарегистрированных по месту жительства в жилом помещении, а также имеющих право владения и пользования жилым помещением коммерческого использования, частного жилищного фонда по договорам найма».

Исполнительный директор Международной ассоциации менеджмента недвижимости (МАМН) в Беларуси Геннадий Калёнов считает, что если это положение останется в указе, заголовком новости об этом новшестве можно делать «В Беларуси богатые живут за счет бедных».

«Многодетная семья заплатит много за лифт, — сказал Геннадий Калёнов, — ведь все члены семь, как правило, зарегистрированные. Пять человек из однокомнатной квартиры, где живут две семьи, которые разъехаться не могут, заплатят. Бедные, одним словом, заплатят и много. А владельцы больших квартир, где никто не зарегистрирован, платить не будут вообще. А как называется страна, где бедные платят за богатых? Не социально ориентированная».

Здесь возникает вопрос, который касается квартир, которые сдаются на сутки или помесячно. Кто будет заниматься контролем количества людей, которые там проживают? Для этого создадут отдельную службу или эту обязанность повесят на уже существующую?

В любом случае, количество жильцов — величина непостоянная. И лучше платить в зависимости от площади квартиры, так как эта величина не меняется, считает Геннадий Калёнов.

Также проект предписывает до 15 марта обеспечить перерасчет «под персональную ответственность председателей облисполкомов и Минского горисполкома за оказанные потребителям в январе 2016 года жилищно-коммунальные услуги» за исключением услуг водоснабжения и водоотведения.

В проекте указа акцентируется, что такая система оплаты вводится на 2016 год. Таким образом, это косвенно указывает на то, что в следующем году тарифы и система вновь могут измениться.

Елена Спасюк
БЕЛАПАН

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч
Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.
Падпісана да друку 16.03.2016 у 18.05
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.